NOȚIUNE DE „EXTINDERE A UNIUNII EUROPENE”. CRITERIILE DE LA COPENHAGA

THE CONCEPT OF „ENLARGEMENT OF THE EUROPEAN UNION”. COPENHAGEN CRITERIA

Tudor RACU
masterand, Universitatea de Stat din Moldova
e-mail: racutudor1990@gmail.com

Rezumat: *La sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, Europa se afla într-un haos devastator, împărțită între URSS la est și SUA la vest, fiecare urmărind propriile interese. Statele europene au realizat că vechile imperii europene nu mai dețin supremația și că viitorul nu va mai fi dictat de țări precum Anglia, Franța sau Germania, ci de superputeri precum URSS și SUA. Rămase fără resursele coloniilor și epuizate de cele două războaie mondiale, statele europene au adoptat un plan neașteptat. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului a fost fondată în 1951 de Franța, Germania de Vest, Italia, Belgia, Luxemburg și Olanda pentru a partaja resursele de oțel și cărbune, prevenind astfel un conflict franco-german și făcând față noilor puteri mondiale. CECO a oferit Europei timpul și resursele necesare pentru reconstrucție după cel de-al Doilea Război Mondial. În 1993, s-au stabilit ‘‘Criteriile de la Copenhaga’’ pentru admiterea statelor europene în UE, inclusiv cerințe politice, economice și legislative. Aceste criterii asigură stabilitatea instituțiilor democrate, economii de piață funcționale și conformitatea cu acquis-ul comunitar. Aceste criterii sunt esențiale pentru a proteja economia și valorile UE. În concluzie, criteriile de la Copenhaga sunt fundamentale pentru aderarea la UE, asigurând o dezvoltare economică durabilă și respectarea valorilor comune.*

Cuvinte-cheie: *Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, Criteriile de la Copenhaga, aderarea la Uniunea Europeană, criteriul politic, criteriul economic, criteriul legislativ, criteriul geografic.*

Abstract*: At the end of World War II, Europe was in a devastating chaos, divided between the USSR in the east and the USA in the west, each pursuing their own interests. European states realized that the old European empires no longer held supremacy, and that the future would be shaped not by countries like England, France, or Germany, but by superpowers like the USSR and the USA. Depleted of resources from their colonies and exhausted by the two world wars, European states adopted an unexpected plan. The European Coal and Steel Community was founded in 1951 by France, West Germany, Italy, Belgium, Luxembourg, and the Netherlands to share coal and steel resources, preventing a Franco-German conflict and facing the new world powers. The ECSC provi-*

ded Europe with the time and resources needed for reconstruction after World War II. In 1993, the "Copenhagen Criteria" were established for the admission of European states into the EU, including political, economic, and legislative requirements. These criteria ensure the stability of democratic institutions, functional market economies, and compliance with the EU acquis. These criteria are essential to protect the economy and values of the EU. In conclusion, the Copenhagen Criteria are fundamental for EU accession, ensuring sustainable economic development and adherence to common values.

Keywords*: European Coal and Steel Community, Copenhagen Criteria, accession to the European Union, political criterion, economic criterion, legislative criterion, geographic criterion.*

Odată cu terminarea celui de-al Doilea Război Mondial toată Europa se afla în dezordine. La Est stătea URSS, iar la Vest SUA. Ambele urmărindu-și propriile interese mai presus decât cele ale aliaților din război. În acest context statele europene au realizat că supremația europeană a vechilor imperii nu mai există și că de acum înainte scena mondială nu va mai fi dictată de țări ca Anglia, Franța sau Germania, ci de țări ca URSS și SUA. După pierderea resurselor din colonii și după consumare celor de acasă în cele două războaie mondiale, statele europene au rămas fără posibilități, iar asta le-a făcut să recurgă la un plan neașteptat. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) a fost fondată în 1951 (Tratatul de la Paris), de Franța, Germania de Vest, Italia, Belgia, Luxemburg și Olanda pentru a partaja resursele de oțel și cărbune ale statelor membre, pentru a prevenii un nou război între Franța și Germania și pentru a face față noilor puteri mondiale. Această comunitate dând Europei timpul și resursele necesare pentru reconstruirea lucrurilor distruse în cel de-al Doilea Război Mondial. În timp, acesta comunitate și-a lărgit aria de influență, iar odată cu creșterea bogăției comune a statelor membre și alte state au dorit aderarea la această uniune.

Datorită numărului tot mai mare de cereri, în iunie 1993 Consiliul European se întâlnește în Copenhaga pentru a discuta criteriile necesare pentru ca un stat să fie acceptat în uniune. Aceasta întâlnire viza țăriile candidate din Europa Centrală și de Est. Aceste criterii poartă numele de "Criteriile de la Copenhaga", ele precizează lucrurile pe care fiecare țară trebuie să le îndeplinească pentru a fi eligibilă admiterii. Criteriile de aderare au for formulate în următoarea formă: "țara candidată trebuie să dețină stabilitatea instituțiilor ce garantează democrația, statul de drept, drepturile omului, respectarea și protecția minorităților, existența unei economii de piață funcționale și capacitatea de a face față presiunii competiționale și forțelor de piață din cadrul Uniunii" [1].

Criteriile de la Copenhaga se grupează astfel: 1) Politice; 2) Economice; 3) Legislative.

1. Criteriul politic cere existența unor instituții stabile, care ar fi garante ale democrației, supremația legii, drepturile omului și protecția minorităților. Acest criteriu a fost desfășurat mai târziu în Tratatul de la Amsterdam, declarându-se că „Uniunea este fondată în baza condițiilor de libertate, democrație, respectarea drepturile omului și a libertăților fundamentale, supremației legii, principii care sunt comune pentru toate statele membre” (art.6). Orice stat european care respectă aceste principii poate deveni membru al Uniunii. Conform lui Diana Călin putem spune că ” prin prisma criteriilor politice, se evaluează stabilitatea instituțiilor care garantează democrația, statul de drept, respectarea drepturilor omului și protejarea minorităților, dar și aspecte legate de modernizarea administrației publice, întărirea sistemului judiciar, lupta împotriva corupției, condițiile asigurate copiilor instituționalizați, combaterea traficului cu ființe umane (femei și copii), egalitatea în drepturi a cetățenilor (fără discriminări în funcție de sex, naționalitate, religie sau alte aspecte), programele de integrare a romilor în societate etc” [2].

2. Criteriul economic cere ca țările candidate sa aibă o economie funcțională și entitățile lor economice să aibă capacitatea de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din cadrul Uniunii. Criteriul convergenței la euro și Rata de Schimb a Mecanismului European au fost folosite sa pregătească țările pentru intrarea în zona Euro, el a fost folosit atât pentru membrii fondatori cât și pentru membri viitori. Se mai analizează și nivelul altor indicatori, precum PIB, rata șomajului, deficitul bugetar, rata inflației ori raportul dintre sectorul public și sectorul privat în economie. Criteriile economice sunt impuse țărilor ce doresc să adere la UE pentru a avea un nivel minim egal de plecare, care pe termen lung să le permită o dezvoltare durabilă.

3. Criteriul legislativ precizează necesitatea existenței unor structuri administrative și judiciare care vor permite adoptarea și aplicarea acquis-ului(corpului de legi comune) comunitar. Această condiție urmează să asigure că extinderea Uniunii Europene nu va periclita realizările Comunității și procesul de integrare. Diana Călin definește acquis-ul comunitar ca „ansamblul de drepturi și obligații comune ale statelor membre UE; practic este format din întreaga legislație comunitară: tratate (Tratatul de la Roma, Actul Unic European, Tratatul de la Maastricht, Tratatul de la Luxemburg etc.) şi toate reglementările secundare adoptate în completarea tratatelor” [2]. Uniunea Europeana s-a angajat să păstreze acquis-ul european în totalitate, iar din acest motiv în cadrul negocierilor de aderare cea mai mare parte a acquis-ului comunitar nu este negociabilă. Acquis-ul constituie esența construcției comunitare și trebuie preluat în mare parte de statul candidat.

În concluzie, fiecare criteriu trebuie respectat ca o țară să adere la Uniunea Europeană. Toate criteriile fiind importante în aceeași măsură: criteriul politic prezintă necesitatea unor structuri stabile, care să garanteze democrația și supremația legii, criteriul economic prezintă necesitatea existenței unei economii de piață funcționale, care este capabilă să facă față pieței competitive din cadrul UE, iar criteriul legislativ determină buna funcționare a celorlalte criterii și capacitatea de adoptarea integrală a acquis-ului comunitar. Fiecare criteriu creează un pilon de susținere pentru țara care dorește să adere la UE, dacă această țară nu va respecta aceste criterii va pune în pericol nu numai propria economie, ci întreaga uniune. Din acet motiv respectarea criteriilor este obligatorie, fără ele intrarea în uniune fiind imposibilă. În afară de respectarea acestor criterii mai există un criteriu ce trebuie respectat. *Criteriul geografic*, care precizează că o țară poate cere să facă parte din UE atâta vreme cât ea face parte din continentul european. Desigur că anumiți oameni spun că acest continent european nu se oprește la granița geografica (Munții Urali, Marea Caspica), ci la granița ”antică europeană” și anume Marea Neagră, Strâmtoarea Bosfor, Marea Marmara, Strâmtoarea Dardanele. După părerea mea, acest lucru se va schimba odată cu scenariul geopolitic al vremii. El fiind mai mult o armă diplomatică. În opinia mea, în condițiile actuale statele europene au o singură șansă și anume Uniunea Europeană. Fără ea toate vor cădea pradă unei tactici vechi de mii de ani cunoscuta sub numele de „Divide et Impera”(”Divide și stăpânește”). În zilele noastre nu mai este nevoie să dominăm un stat d.p.v.d. militar, ci putem să îl dominăm economic. Această tactică este foarte greu de combătut fără existența unor mijloace de producție proprii sau a unor parteneri economici de nădejde. Criteriile de la Copenhaga încearcă să acorde statelor ce doresc să intre în uniune o șansă mai mare pe piața europeană. În cazul în care ar fi fost lăsate în UE și țări fără o economie dezvoltată, fără un sistem politic bun și fără o legislație la curent cu zilele noastre. Aceste țări ar fi fost mult mai ușor de controlat de către multinationale, care de multe ori au un profit mai mare decât PIB-ul anumitor țări europene. Uniunea Europeană a fost creată să facă față forțelor de după cel de-al Doilea Război Mondial și anume URSS și SUA. Uniunea Europeană încă încearcă să facă acest lucru. Criteriile de la Copenhaga au fost create să țină în frâu din punct de vedere economic state ca Germania, atunci când un stat mult mai slab dezvoltat economic intră în uniune. Criteriile încercând să stabilească un minim de dezvoltare, care fiecare stat trebuie să îl aibă. Acest minim oferindu-i mai multe șanse pe piața europeană.

BIBLIOGRAFIE:

1. Accession criteria (Copenhagen criteria). [online]. Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/accession-criteria-copenhagen-criteria.html (accesat: 8 aprilie 2023)
2. CĂLIN, Diana. *Implicații ale unificării monetare europene asupra României*. Teză de doctorat. 2004. [online]. Disponibil: https://ad-astra.ro/2006/01/13/implica-ii-ale-unific-rii-monetare-europene-asupra-romniei/ (accesat: 8 aprilie 2023)